



Nursing Management

הנהלת הסייעוד

סייעוד עם לב חם

אורטופדיה

טרומ ניתוח

הדרכת מטופל לפני ואחרי ניתוח החלפת מפרקים

ההדרכה כתובה בלשון זכר אך מיועדת למטופלים ומטופלות כאחד

מטופל יקר, מטרת ההדרכה לספק לך מידע אשר יעזור לך לעבור את תקופת האשפוז וההחלמה בדרך הטובה והבטוחה ביותר. מסמך זה אינו מחליף את ההסבר שינתן ע"י הרופא, ובא בנוסף לטופס ההסכמה לניתוח. בנייתוח אליו הוזמנת מבוצעת החלפה שלמה של מפרק הירך או הברך. המפרקים הם נושאי משקל ולעיתים משקל כבד. המפרק נתון לשינויים עקב תהליכי שחיקה על רקע דלקת, שבר או מחלת פרקים. הפגיעה במפרק יכולה להיות חד צדדית או דו-צדדית. פגיעה זו מתבטאת בכאבים, בהגבלה בתנועות המפרק, קושי בכיפוף, צליעה והפרעה בהליכה. לאחר הניתוח ותקופת השיקום תהנה ממפרק חופשי או כמעט חופשי מכאב, בעל תנועתיות טובה, יציב יותר, המאפשר ניידות ותפקוד טוב יותר.

אנטומיה

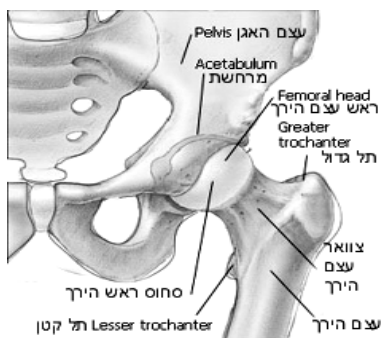
מפרק הירך

בנוי בצורת מכתש ועלי.

החלק דמוי המכתש - ACETABULUM,

העלי נמצא בראש הירך - העצם הגדולה במעלה הרגל, אשר נעה בתוך האצטבולום.

בניתוח מחליפים את המפרק למפרק מלאכותי.



מפרק הברך

בנוי משלוש עצמות: עצם הירך, עצם השוק והפיקה. איזור המפרק, בו העצמות קרובות אחת לשנייה, מכוסה בסחוס אשר מסייע לתנועה חלקה וללא כאבים. במהלך הניתוח מחליפים את המפרק למפרק מלאכותי.



אחרי

לפני

למרות שניתוחים אלו עוברים בד"כ בהצלחה, כמו בכל ניתוח עלולות להתפתח תופעות לוואי או סיבוכים לא צפויים כגון:

כאבים/אודם/זיהום/דימום מאזור הניתוח, תסחיף ריאתי (טרומבוזה), בשל סיבוכים של קרישי דם ברגליים, ירידה בתחושה בצד החיצוני של הברך, שאינו מפריע לתפקוד הברך ולא להליכה.

לפני הניתוח:

- תתבקש לבצע בדיקות דם, צילומי מפרקים צילום תזה ואק"ג.
- אישר מרופא שיניים.
- לעיתים תתבקש לעשות C.T. או מיפוי.
- מכתב/סידור כספי.
- אם קיימות מחלות רקע תתבקש להביא אישורים רפואיים נוספים כגון אישור קרדיולוג ומכתב מרופא מטפל.

את כל המסמכים הנ"ל תתבקש להביא ליום הקבלה במרפאה הטרומ ניתוחית.

שבוע לפני הניתוח:

- תרופות נוגדי קרישה כגון: פלוויקס, קומדין, סינטרום או אספירין - יש להפסיק או לקחת במקום לפי הוראת הצוות המטפל.
- יש לדאוג למזון קפוא ועזרה בקניות והכנת מזון.
- חשוב לדאוג לקביים או הליכון בהתאם להנחיות המנתח.
- חשוב לדאוג לאפשרות גישה נוחה לשירותים ולמקלחת, הנחת שטיחים מונעי החלקה (לאמבטיה), ידיות אחיזה למקלחת ולשירותים, והגבהה לשירותים.
- פינוי חפצים המפריעים לגישה נוחה ויצירת מרחב בטוח בבית.

יום לפני הניתוח:

- ביום לפני הניתוח תגיע לאשפוז במחלקה האורטופדית בקומה 8.
- האשפוז בצהריים, או לפי הנחיות שתקבל מהיחידה הטרומ ניתוחית.
- צוות המחלקה יקבל אותך וישלים את ההכנות לניתוח.
- מומלץ להביא ציוד אישי כגון: כלי רחצה, חלוק עליון, וחומר לקריאה.
- **חשוב להביא:** נעליים סגורות ונוחות להליכה והליכון.
- יש להימנע מהבאת חפצי ערך, כסף ותכשיטים.
- הנך מתבקש להתקלח, ללבוש בגדים נקיים ולהסיר לק ותכשיטים.
- בחצות תיכנס לצום.

לתשומת ליבך: שמירת הסביבה ומניעת זיהומים הינם הכרחיים במחלקה האורטופדית בשל אופי הניתוח ולכן חשוב לשמור על סדר וניקיון ולהימנע מהבאת ציוד מיותר (מזון, פרחים וכדומה).

מבנה המחלקה:

במחלקה 24 מיטות, 3 מטופלים בחדר. יחידת המטופל כוללת: מיטה, ארונית, פעמון, מנורת קריאה, שירותים ומקלחת צמודים לחדר.

בוקר הניתוח:

- צום.
- סימון הרגל המיועדת לניתוח (אם לא סומנה יום קודם).
- לבישת כותונת בלבד (הורדת בגדים תחתונים).
- יינתנו ע"י האחות תרופות קבועות ופרמדיקציה – תרופות שתפקידן להוריד מהמתח שייתכן עקב הניתוח.
- בשעה היעודה יגיע שליח לקחת אותך לחדר ניתוח.
- לפני כן אל תשכח להסיר משקפיים, עדשות מגע, שיניים תותבות ומכשיר שמיעה.
- את כל דברי הערך, מומלץ לתת לבן משפחה. במידה ואין בן משפחה נוכח, הם יופקדו אצל אנשי הביטחון לפני הירידה לחדר ניתוח.

משפחה יכולה ללוות אותך עד הכניסה לחדר הניתוח.

לאחר הניתוח:

תועבר לחדר התאוששות.

בחדר ההתאוששות תהיה תחת השגחת אחות שתבצע מדידת לחץ דם, דופק, תבדוק את החבישה של פצע הניתוח, ותנהל מעקב אחר מתן שתן.

אם מופיעים כאבים ניתן לבקש משככי כאבים או חומרים להקלת הבחילות ומניעת הקאות. בן משפחה אחד יכול להיכנס לחדר התאוששות בתאום עם אחות מחדר התאוששות.

במחלקה:

תהליך השיקום מתחיל יום לאחר הניתוח.

זכור- ההחלמה תלויה בשיתוף פעולה שלך. ככול שתעזור לעצמך להתגבר, כך תצליח לחזור

לעצמאות ולחיים שגרתיים בהקדם.

- השהייה במחלקה לאחר הניתוח בין 5-7 ימים.
- תקבל תרופות נגד כאבים באינפוזיה או דרך הפה. מינון התרופות מותאם כך שלא תסבול. אם הכמות אינה מספקת יש לדווח על כך לאחות.
- פיזיותרפיה נשימתית תתבצע כבר למחרת הניתוח. פיזיותרפיה היא חלק חשוב מאוד בהחלמה ובחזרה להליכה תקינה. תודרך להליכה בעזרת הליכון או קביים.
- הארוחות מוגשות 3 פעמים ביום ואפשר להתאימן להרגליך בשיחה עם האחות ביום הקבלה לפני הניתוח.
- האינפוזיה תוצא לאחר יום או יומיים בדרך כלל.
- הצגרת הנלווית: זונדה, קטטר ועירווי יוצאו בהדרגה.
- במשך 30 יום מיום הניתוח, תקבל זריקה תת עורית על מנת למנוע התפתחות קרישי דם וסיבוכים כתוצאה מהניתוח. אחות תלמד אותך להזריק לעצמך, וכך תוכל להמשיך זאת בבית.
- במהלך ימי האשפוז תקבל הסברים והדרכה מפיזיותרפיסטית, אחות ועובדת סוציאלית כיצד תנהג לקראת חזרה לביתך.

חזרה לשגרת החיים:

תקופת ההחלמה לאחר הניתוח בין 8-12 שבועות ולפעמים יותר.

ביקורת במרפאה האורטופדית לאחר 6 שבועות.

כאב- לאחר הניתוח ועם שחרורך לביתך אתה עדין תחוש כאב. בכאב קל ניתן להשתמש בתרופות להקלת כאבים הנמכרות ללא מרשם רופא, לדוגמה: אקמול ואופטלגין. בכל הרגשת כאב חריג יש לפנות לרופא.

שכיבה- יש להשתמש במזרון קשיח. כאשר אתה שוכב על הגב או על הצד, הנח כרית בין הרגליים, למנוע הצמדת הברכיים. אין לשכב על הצד המנותח כדי למנוע הצמדה של הברכיים.

ישיבה- בזמן ישיבה יש לשמור על פיסוק רגליים, ואין לשלב רגליים.

יש לשבת גבוה כך שבזמן הישיבה הירכיים יהיו גבוהות מהברכיים, להימנע מישיבה על הריצפה או על כסא נמוך. אסור להתכופף בזמן ישיבה. כאשר אתה קם מישיבה, שים את הרגל המנותחת קדימה.

מדרגות- בעלייה במדרגות-תמיד להוביל עם הרגל הבריאה. בירידה במדרגות- להוביל עם הרגל המנותחת. תעלה כל מדרגה בנפרד ותשתמש במקל הליכה ובמעקה.

תזונה נכונה- מומלץ לאכול 3 ארוחות עיקריות ולכלול בתפריט את כל אבות המזון: חלבונים, פחמימות, שומנים, פירות וירקות. מומלץ לאכול מוצרי חלב שמכילים סידן החשוב לבניית העצמות.

פעילות ספורט והתעמלות- לפי הוראות הפיזיותרפיסט.

כיצד תנהגו בביתכם:

- חשוב להמשיך טיפול ומעקב לפי ההנחיות במכתב השחרור.
- חשוב ליידע את הרופא המטפל בקהילה אודות הניתוח שעברת .
- **במקרה של טיפול שיניים או כל ניתוח אחר- בשנתיים הראשונות שלאחר ניתוח להחלפת המפרק יש לברר עם הרופא המטפל לגבי לקיחת אנטיביוטיקה מניעתית לפני הטיפול.**
- במידה ומופיעים סימנים של תסחיף ריאתי: קוצר נשימה, דופק מהיר, כאב בחזה או שיעול עם דם או ליחה ורודה, יש להגיע מיד לחדר מיון.
- במידה ומופיע חום גוף מעל 38° , חום מקומי, אודם, או הפרשה מפצע הניתוח יש לפנות למיון או לרופא המטפל עם מכתב השחרור.
- חשוב לשמור על ניקיון מרבי של איזור הניתוח ע"י רחצה יומית במים וסבון, **לא לשפשף.**
- יש להימנע מהרמת משאות כבדים ומפעילות פיזית מאומצת במשך כ: 3-6 חודשים לפי הנחיות המנתח.
- חופשת מחלה תקבל בהתאם להמלצת הרופא.

אם תתעוררנה בעיות ניתן לפנות למחלקה : 02-6555570,02-6666470.

בברכת החלמה מהירה
מצוות היחידה הטרומ ניתוחית
ומחלקת אורטופדיה